

Utredningen om vissa villkor för statsråd och statssekreterare Fi 2015:10

Pressmeddelande

2017-01-23

Sten Heckscher
Särskild utredare
heckscher@
telia.com

Anne Olsson
Utredningssekreterare
anne.olsson@
regeringskansliet.se
072-730 06 59

Karens för att förhindra intressekonflikter när statsråd och statssekreterare byter jobb

För att hindra intressekonflikter ska statsråd och statssekreterare som byter jobb kunna förbjudas att under en viss tid påbörja sitt nya jobb eller att arbeta med vissa frågor och områden. Det föreslås i betänkandet *Karens för statsråd och statssekreterare* (SOU 2017:3) som i dag har lämnats till civilminister Ardalan Shekarabi.

En rörlighet mellan offentlig och privat sektor bidrar till att utveckla kompetens på båda håll. Samtidigt kan rörligheten öka risken för intressekonflikter och också risken för förtroendeskada eller ekonomisk skada för staten eller otillbörlig fördel för någon enskild. Frågan om det behövs en särskild ordning för statsråds och statssekreterares övergångar till annat jobb har diskuterats under flera år.

Den särskilde utredaren Sten Heckscher, bl.a. f.d. statsråd, statssekreterare, justitieråd och ordförande i Högsta förvaltningsdomstolen, har haft i uppdrag att undersöka om det behövs begränsningar i rätten för statsråd och statssekreterare att, när de har slutat som statsråd eller statssekreterare, åta sig vissa typer av anställningar och uppdrag. Utredningen har under arbetets gång inhämtat synpunkter från bl.a. en referensgrupp med företrädare för riksdagens partier.

Utredningen föreslår en lag som innebär att statsråd och statssekreterare ska vara skyldiga att i förväg, till en för ändamålet nyinrättad nämnd, anmäla alla nya uppdrag och nya anställningar i annan än statlig verksamhet eller etablering av näringsverksamhet som de planerar att påbörja inom tolv månader från det att de har slutat som statsråd eller statssekreterare. Också uppdrag eller anställningar som de får i bolag som helt eller delvis ägs av staten ska anmälas. Uppdrag med tydlig politisk prägel, t.ex. uppdrag som kommunalråd och partipolitiska uppdrag, behöver dock inte anmälas.

Nämnden ska pröva om statsrådet eller statssekreteraren inom ramen för sitt uppdrag som statsråd eller statssekreterare har förvärvat sådan information eller kunskap som gör att det, om han eller hon omedelbart

påbörjar sitt nya jobb, föreligger en risk för ekonomisk skada för staten, en risk för otillbörlig fördel för någon enskild eller en risk för att allmänhetens förtroende för staten skadas. Om så är fallet, ska nämnden meddela en s.k. övergångsrestriktion i form av antingen karenstid eller ämnesrestriktion. De båda ska också kunna kombineras.

Karenstid innebär att statsrådet eller statssekreteraren under en viss tid inte får påbörja det nya jobbet och inte ha annat än kontakter av praktisk natur med sin framtida arbetsgivare. *Ämnesrestriktion* innebär att han eller hon under en viss tid, inom ramen för sitt nya jobb, inte får befatta sig med vissa särskilt angivna frågor eller områden. Restriktionerna ska kunna gälla som längst tolv månader efter det att uppdraget som statsråd eller anställningen som statssekreterare har avslutats. Restriktionens längd i det enskilda fallet ska avgöras efter en bedömning av hur lång tid den information eller kunskap som statsrådet eller statssekreteraren har förvärvat medför en risk för skada för staten eller en risk för otillbörlig fördel för någon enskild.

Ett statsråd eller en statssekreterare som meddelas en övergångsrestriktion ska i vissa fall ha rätt till ersättning medan restriktionen gäller. Om han eller hon samtidigt har andra inkomster, ska en avräkning ske mot dessa.

Utredningen föreslår också att det ska finnas en aktsamhetsbestämmelse som innebär att de som är eller har varit statsråd eller statssekreterare alltid – oavsett vilken sektor det rör – ska sträva efter att, när de får ett nytt jobb, agera på ett sådant sätt att det inte uppstår någon risk för ekonomisk skada för staten, risk för otillbörlig fördel för någon enskild eller risk för att allmänhetens förtroende för staten skadas.

Utredningen bedömer att den tänkta regleringen bl.a. kan minska risken för intressekonflikter och därmed också risken för skada för staten eller otillbörlig fördel för någon enskild när statsråd och statssekreterare byter jobb. Detta kan bidra till allmänhetens förtroende för staten.